

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Lapkiadósnak a
CORVIN
Lapkiadó R. T.

DÉLI HÍRLAP

A timisitorontali törvényes bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938).
Alapította:
Dr. VUCHETICH ENDRE
és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

Na: Gazdasági és jogi figyelő

A távirati irodák most számolnak be az olasz fasiszta köztársasági párt november 14-én, vasárnap Veronában összeült első alkotmányozó nemzetgyűlésének lefolyásáról és határozatairól.

Szofia bombázásának még mindig lélek visszhangja van a bolgár sajtóban. A lapok utalnak arra, hogy a fővárost ért támadás egyben az „idegháború” fokozásával párhuzamos Bulgária irányában. Szófiában egyébként rendkívül élénk figyelemben részesítik Meneencsoglu török külügyminiszternek a cáiroli tanácskozással szülő beszámóját. A bolgár lapok utalnak arra, hogy a Földközi-tenger keleti részében megélénkült légi tevékenység fokozott figyelmet érdemel Bulgária népeit.

A török partok előtt fekvő Dodekanész szigetek egyikén, *Lerosz szigetén*, mint ismeretes, a múlt hét végén német csapatok szálltak partra. Több napig tartó, szivós ellenállás után a szigetet brit és Badoglio-párti védői — mint szerdán reggel a távirati irodák jelentették — megszüntették az ellenállást.

Libanon fővárosában tegnap a francia felszabadítási bizottság megbízottja, *Catroux* tábornok egész nap tárgyalta az angol, francia és libanoni megbízottakkal. Első megbeszélései hír szerint *kielégítő eredménnyel* jártak. De *Gaulle* tábornok szövívője Algírban kijelentette, hogy *Franciaország nem hajlandó feladni libanoni „vitathatatlan jogi helyzetét”*. Londonban erre az kérdés: *Hogyan akarja tehát De Gaulle megoldani a válságot?*

Badoglio tábornagy ismét *átalakította kormányát*. A miniszterelnöki tisztséget továbbra is megtartotta. *Sforza* gróf ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy *Viktor Emánuel király előzően hallandónak mutatkozott* őt megbízni kormányalakítással, ettől azonban elzárkózott, mert nem működik együtt sem az uralkodóval, sem a trónörökösrel.

Giraud tábornok hír szerint *viszszavonja a francia felszabadítási bizottság elnöki tisztségéről történt lemondását*, mert a bizottság mosi elfogadta *Giraud* több pontból álló javaslatát.

A keleti arcvonalon, bár élénk és kemény küzdelem folyik az egyes sulyponatokon, az elmúlt huszonnégy órában nem került sor lényegesebb eltolódásokra. Így a *Szmoleszki*-től nyugatra immár három nap óta megszakítás nélkül folyó nagy elhárító csatában sem történt önlés. A déliitáliai hadszíntéren viszonylagos nyugalom észlelhető. A légi tevékenység általában mind éjelen, mind nyugaton élénkebb.

Olaszország

Az olasz fasiszta köztársasági párt *Pavolini* párttitkár elnökségével tartotta meg *első alkotmányozó gyűlést*. A gyűlés határozatait kiáltványba foglalták. A párt programjának általános irányelveiről a *Rador* milánói tudósítása részletesen beszámol.

Pavolini előterjesztése alapján a fasiszta köztársasági párt államépítő programját három pontban foglalták össze:

1. Alkotmányos és belső államügyek.
 2. Külpolitika.
 3. Szociálpolitika.
- Mussolini, mint a jelentésekből

„A katonai-politikai kérdések a legfontosabbak, mert mindent elülről kell kezdeni”

Mussolini üzenete a Veronában összeült első fasiszta köztársasági alkotmányozó nemzetgyűléshez

Badoglio ismét átalakította kormányát

Lerosz szigetének brit és Badoglio-párti védői megszüntették az ellenállást

Kitűnik, személyesen nem vett részt az első alkotmányozó gyűlésen. Üzenetét *Pavolini* olvassa fel.

Németország itáliai politikája

Berlinben nagy figyelmet szentelnek az olasz fasiszta köztársasági párt első nagygyűlésének s az ott lefektetett politikai és külpolitikai irányelveknek. A német sajtó a meglepődés hangján ír az *olasz fasiszta Németország mellett történt újabb állásfoglalásáról*.

Ezzel kapcsolatban a német birodalmi főváros külföldi sajtó-körében ismét szóvá tetik az Olaszország irányában folytatott német politikát. Az NST. erről a következőket közli.

Jólértesült német diplomáciai körök nyilatkozata szerint a *német politika Olaszországban* arra irányul, hogy a köztársasági fasiszta kormány szuverenitását minden téren tervszerűen és lépésről-lépésre helyreállítsák. Ennek megerősítését látják *Hitler* kancellár üdvözlő táviratában is, melyet a *Marcia* su Roma évfordulója alkalmából intézett *Mussolini*-hez s amelyben rámutatott arra, hogy *Itália* visszatérően van nemzeti nagyságához.

Ezzel kapcsolatban Berlinben rámutatnak arra — folytatódik a *Nemzetközi Sajtótudósító* jelentése — hogy az a kaotikus, zűrzavaros helyzet, amelyet *Mussolini* visszatérésekor talált, arra kényszerítette a német hatóságokat, hogy *egyelőre maguk gondoskodjanak a rend és a közgazdasági helyreállításáról*. Ez a magyarázata a *német beavatkozásnak a gazdasági életbe* is. Német részről meg akarják akadályozni az értekek elpusztítását és a szabotázscselekményeket.

Abban a mértékben, ahogyan az olasz közgazdaság ismét rendbe jön, *viszatlítják a Mussolini-kormány illetékességét* is az ügyek intézésében. Példának hozzák fel erre Berlinben, hogy a német ellenőrzés alatt álló olasz területeken a birodalmi pénzügyeket bevonták és *ismét a lírát vezették be egyélen fizetési eszközként*, továbbá, hogy a *német részről lefoglalt egész papírkészletet kiszolgáltatták a fasiszta kultuszminisztériumnak*, az olasz sajtó szűk-szűkleteire. Berlinben egyébként kiemelik, hogy az *igazságszolgáltatás, a pénzügyi hatóságok, az adóhivatalok, az egész közoktatás és egészségügy máris a Mussolini-kormány korlátlan vezetése alatt áll*.

A finn helyzet

Cordell Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere ma a kongresszus két házában együttes ülésén beszámol a moszkvai értekezlet eredményeiről. Ez a tény ismét fokozott mértékben a moszkvai határozatok felé tereli a világsajtó figyelmét. Hátha fény derül a gondosan titkolt határozatok egyik-másikára? — ez a várakozás futi a hangulatot, nem utolsósorban Finnországban. A finn sajtó nem titkolta, hogy Helsinki szá-

mára a moszkvai záróközlemény „a bizonytalanság időszakát” nyitotta meg. A moszkvai záróközlemény ugyanis Finnországot közvetlenül nem említette, azokból a megjegyzésekből azonban, melyeket különösen Moszkvában az értekezlet eredményeihez fűztek, arra lehetett következtetni, hogy Finnországot is az ugynevezett „vazallus” államok körébe sorolták a szövetségesek, minden valószínűség szerint a *Kreml* szorgalmazására.

Ha tényleg arról lenne szó, hogy Finnországgal szemben is felállították a feltétlen megadás követelményét, hangsúlyozni kell, hogy Finnországban ez a kérdés megvitatás tárgya sem lehetne, — mondják finn illetékes helyen — a záróközlemény nem különbözteti ki azt a lehetőséget, hogy győzelmi esetén a szövetségesek egyes országokat ideiglenesen megszálljanak. Ezt Finnország és a finn nemzet katasztrófának tekintené.

Abban a pozitív eredményt lehet felfedezni, — folytatják finn illetékes helyen — hogy az oroszok a moszkvai megállapodás szellemében nem támaszthatnak többé közvetlen követeléseket Finnországgal szemben és békefeltételeket sem szövegezhetik meg angolszász hozzájárulás nélkül.

A feltétlen megadás elve

A finn sajtó egyöntetűen tiltakozott a moszkvai záróközleményben követelt feltétlen megadás ellen. Az *Uusi Suomi* című finn lap — mint egy helsinki jelentés közölte — megállapította, hogy Finnország Németország és szövetségesei oldalán harcol a Szovjet ellen, mert saját létérdekei fogorognak kockán, de nem tartozik a tengelyhez, minthogy nem csatlakozott a háromhatalmi egyezményhez és semmiféle katonai megállapodás sem köti bármely tengelyállam irányában. Az *Uusi Suomi* a moszkvai megállapodást „Finnországra nézve előnyösnek” nevezi, ezzel a szempontból, hogy „a jelek szerint megkötötték a Szovjet kezét, amely ilyenformán nem egyedül szabja meg majd számára a békefeltételeket. Aggódásra ad azonban okot a szövetsége-

seknek az a felfogása — folytatta a lap — hogy a fegyverszünet és a békekötés között esetleg évek is eltelhetnek. Ezekben az években a Szovjet szomszédállamai magától értetődően Moszkva bomlasztó és aláaknáztévékenységének célpontjaivá válhatnak.

Egy másik finn lap a *Helsingin Sanomat* a stockholmi értesítés nyomán ama reménynek adott kifejtést, hogy *Londonban* nem vonatkoztatják majd a feltétlen nélküli megadásat Finnországra is. Ma ugyanis Finnország esetében az angolszász hatalmak, akikkel Helsinki nem áll hadilábon, belemennének a feltétel nélküli megadásba, ez egyúttal azt is jelentené, hogy *Oroszország* is részt venne a vele hadviselő viszonyban nem lévő Japán ellen irányuló angolszász békefeltételek megszövegezésében. A finn lapnak ezt az érvelését természetesen áthuzhatja a japán-orosz kapcsolatokban behálható esetleges fordulat, melyet London és Washington szívesen látna. A *Helsingin Sanomat* tudósítója idezi nem hivatalos szövetséges köröknek azt a kifejtést, amely szerint finn részről nem vonják le a *tuégors* követeléseket a feltétlen megadás kérdésében, hanem „gondolják például az olasz esetre, amely — angolszász megítélés szerint — azt bizonyította, hogy a feltétlen megadás nem zárja ki tanácskozások lehetőségét.” A finn lap stockholmi tudósítója vélel tudni véli, hogy Moszkvában Finnországról külön nem is volt szó, mert *Eden* és *Hull* arra az álláspontra helyezkedett, hogy „különleges kérdések előtérbe kerülésére csak a Londonban megalkotandó Európa-bizottság javaslata alapján kerülhet sor és ez vonatkozik nemcsak Finnországra, hanem a keletitengeri államokra és Lengyelországra is”.

Cordell Hull-nek a keddi sajtóértekezleten tett nyilatkozata, mely szerint Moszkvában „az Atlanti-alapokmányon semmit sem változtattak, ez egyik tárgyaló hatalomnak sem állt szándékában” — Helsinkiben érdeklődést kellett, rámutatnak azonban arra, hogy a kijelentés és a Moszkva részéről tapasztalt törekvések között finn részről kénytelenek megállapítani — a különbséget.

(—)

A politikai arcvonal

Az olasz fasiszta köztársasági párt első alkotmányozó nemzetgyűlése

Milano 6. (Rador). Az olasz fasiszta köztársasági párt első alkotmányozó nemzetgyűlése *Pavolini* párttitkár elnöksége alatt november 14-én ülést tartott, amelyen a fasiszta párt valamennyi vidéki vezetőségi tagja megjelent. Ez alkalommal kiáltványt fogadtak el, valamint lefektették a párt államépítő programjának általános irányelveit,

Alkotmányos és belső államügyek

A fasiszta köztársasági párt államépítő programja három részre tagozódik:

1. Alkotmányos és belső államügyek.
2. Külpolitika.
3. Szociálpolitika.

Az első rész keretébe tartozik a törvényhozó gyűlés egybehívása a mo-

amelyek a jövőbeni köztársaság alapjait szolgálják. A kiáltványban a köztársasági párt hitet tett a mellett, hogy a háborút Németország és Japán oldalán folytatni fogja a végső győzelemig, továbbá kimondta az új fasiszta olasz haderő gyors újra szervezését és az áruállásban résztvevő binösök példás megbüntetésének akaratát.

narchia megszüntetésének kimondására és annak megállapítására, hogy kik fogják alkotni a törvényhozó gyűlést. Gygyancsak ennek a törvényalkotó gyűlésnek lesz feladata az új szociális köztársaság kialakítása és az államkönevezése. Az új köztársasági alkotmány a polgároknak, katonáknak, munkások-

nak és adófizetőknek általában jogot biztosít a nyilvános igazgatásban gyakorlandó ellenőrzésre és bírálatra. Új, vegyes választási rendszert létesítenek a képviselőválasztások megtartására, az állami igazgatásban pedig részben kinevezés, részben választás útján töltik be a megfelelő helyeket. A közvélemény hivatalos államvallása a római katolikus, más vallást tisztelőben tartanak. A zsidó fajhoz tartozókat idegeneknek tekintik. A háború alatt a zsidókat ellenséges nemzet hozzátartozóinak kell tekinteni.

KÜLPOLITIKAI KÉRDÉSEK

Az államépítő program második pontja a külpolitikai kérdésekkel foglalkozik és ebben követelik a haza felszabadítását az idegen megszállás alól és a 45 millió szlámláló nép élelmiszerének biztosítását.

A SZOCIÁLPOLITIKAI PROGRAM

A harmadik rész a szociálpolitikai programot tartalmazza és ezt a munkát jelöli meg a köztársaság alapvető feladatának. Az állam biztosítja a magánulajdon, de ennek a magántulajdonnak nem szabad kizsákmányoló jellegét öltenie. A nyilvános berendezéseket és a háborús ipart az állam felhatalos szolgálatai helyeken lévővel ellenőrizte. Az ipari üzemekben a munkások működésük köze az igazságos elosztás érdekében. A mezőgazdaságban a tulajdonos magánkezelésére megengedik akkor, ha nem kielégítő eredményű. Ilyen esetben a kiszármaztatás vagy felszámolás érvényesül. A szabad hivatások az állam részéről megszabott kötelező feltételek megtartása mellett akadálytalanul működhetnek. A program továbbá követeli egy nemzeti szolgálati hely létesítését „a nép háza” részére. Mindenki igényt tarthat magántulajdonra és minden munkás szabadon választhatja meg szakszervezetét. A fasiszta rendszer nagy szociális berendezései értéktelenek maradtak. Követelik a munkás- és alkalmazotti bérek felülvizsgálását. A zugkereskedelmet és üzérkedést halálal büntetik. Az újjáépítő program — a záró rendelkezés szerint — a törvényhozó gyűlés bevezetésének tekintendő és célja: harcolni és dolgozni Olaszországnak az angolszász beférés alól való felszabadítása érdekében.

Mussolini üzenete

Milano. (Tp.) A fasiszta köztársasági párt első nemzetgyűlése előtt Pavolini partikárcs ezután telovasta Mussolini üzenetét. Ebben a Duce hangzott, hogy a katonapolitikai problémák most minden más kérdés felett állnak, mert mindent el kell kezdeni. Olaszországból, a leggyorsabb ország, amely gyorsan csak lehet, újból kiinduló országot kell szervezni. A pártnak minden eszközzel meg kell teremtenie az újjáépítés légkörét és az ismét fegyverbe álló olasz népek meg kell teremtenie a fasiszta köztársaságot.

FERRARA FASISZTA MEGBIZOTTA MERÉNYLET ALDOZATAUL ESEIT

Milano. (Rador.) A fasiszta köztársasági párt alkotmányozó gyűlésének delután ülésén Pavolini partikárcs bejelentette, hogy Ferrara városában fasiszta megbízottját három revolverlövessel agyonlőtték. Pavolini mélyszégyen felháborodásának adott kifejezést és kijelentette, hogy ezt a halált megbosszulják.

A palesztinai arabok tüntettek a gaulleisták ellen

Mersina. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: A jeruzsálemi rádió közölte, hogy a palesztinai arabok, tiltakozásul a libanoni francia intézkedések ellen, hétfőn sztrájkot rendeztek. Több utcai tüntetés is volt.

WASHINGTON VÁLASZOLT AZ EGYIPTOMI JEGYZÉKRE

Mersina. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: Nahasz pása, egyiptomi miniszterelnök kihallgatáson fogadta Alexandre Kirk kairói amerikai USA-követet, aki ez alkalommal átadta az Egyesült Államok kormányának válszajjegyzékét a libanoni helyzet ügyében

Washingtonhoz intézett egyiptomi jegyzékre.

AZ AMERIKAI SAJTÓ WASHINGTON KÖZBELPESÉT KÖVETELI A LIBANONI VISZÁLYBAN

Madrid. (Tp.) A spanyol hírszolgálat szintén foglalkozik a libanoni zavarásokkal és azt közli, hogy az amerikai sajtó napok óta részletezi a Libanonban lejátszódott eseményeket. Az amerikai lapok az Egyesült Államok közbelépését követelik.

AMERIKAI TILTAKOZÁS ALGIRBAN

Algir. (Tp.) A New-York Times algiri értesülése szerint az Egyesült Államok élénk tiltakozást jelentet-

Hull: Európában harmincnál több konfliktus vár megoldásra

Lisszabon. (Tp.) Newyorki jelentés szerint az Egyesült Államok szenátusa és képviselőháza felszólította Hull külügyminisztert, hogy a törvényhozás november 18. csütörtöki teljes ülésén tegyen jelentést a Moszkvában hozott határozatokról és a megkötött egyezményekről.

Tegnap este a sajtóértekezleten Hull külügyminiszter nyilatkozott a szövetséges államok mai politikájának két alapvető kérdéséről. Az egyik szerint a szövetségesek politikája ki fog terjedni az európai határkérdések megoldására, a másik pedig az, hogy a moszkvai értekezletnek Olaszországra vonatkozó határozatai más tengelyhatalmak kezelésénél is példának szolgálnak.

Hull az első kérdésre nézve kijelentet-

tek be az algiri nemzeti felszabadítási bizottságánál a libanoni eseményekkel kapcsolatban.

DUFF COOPER ÚJ MEGBIZATÁSA

Amszterdam. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: A brit hírközlőtisztviselői közlése szerint megerősített nyert az értesülés, hogy Duff Cooper-t nevezik ki Anglia követévé az algiri francia disszidens bizottság mellé.

PAPEN NEMETORSZÁGBAN

Berlin. (Tp.) Illetékes német helyről érkezett jelentés szerint tájékozott politikai körökben megerősítik azt a hírt, hogy Papen ankarai német nagykövét megérkezett Németországba.

Hull: Európában 30, vagy még több konfliktus áll fenn, amelyet megoldani egyelőre lehetetlen.

A kérdéses népek fokozatosan saját kormányokat létesítenek. Hull azonban nem nyilatkozott a problémák megoldásának módjára vonatkozólag.

A második pontra vonatkozóan Hull hangsúlyozta, hogy az Olaszországra vonatkozó moszkvai határozatot nem kell okvetlenül valamennyi tengelyhatalomra alkalmazni. Bizonyos esetekben a helyzet csak akkor lesz tisztázható, ha megállapítást nyer, hogy mely területek tartoznak az illető országokhoz. Egy újságírói kérdésére, hogy létrejött-e az USA és Finnország között újabb megállapodás, Hull azt válaszolta, hogy Amerika és Finnország kapcsolatában semmiféle változás nem következett be.

Jelentéseink a harcaterokról

Lerosz brit és Badoglio-párti védői letették a fegyvert

Berlin. (DNB.) Hivatalos német helyről származó közlés szerint a Dodekaneszoszhoz tartozó Lerosz szigetének angol és Badoglio-csapatbeli védelmezői letették a fegyvert.

A DNB értesülése szerint 3000 angol katona és 5000 Badoglio-katona tette le a fegyvert a németek előtt. A zsákmányolt hadianyag igen nagy.

A keleti hadihelyzet

Berlin. (DNB.) A keleti harcater helyzeiről a német távirati iroda katonai tudósítója a következőket jelenti:

Figyelemre méltó az a következtetés, amellyel a német vezetés az a keleti arcvonalon kiter minden döntés előtt, mert már több mint vélelem, hogy a németek határozott célt követnek, amikor harcolvá teret engednek ott, ahol a Szovjet nagy tömegben lép fel. Az idei nyári offenzívája a Szovjetnek éppen úgy nem érte el kitűzött végcélját, mint az őszi esata, amely már a téli esata jellegét ölti, a nélkül azonban, hogy az ellenségnek csak egyetlen megsemmisítő esatát sikerült volna megvívnia az 1941-1942. évek nagy német esatainak stílusában. A Kievet és Zsitomir körzetében folyó esata újabb kétségtelen bizonyítéka ennek a már többször kifejezésre jutott felfogásnak.

Mi ennek az oka? — folytatja a német katonai tudósító. A német katonai körök hallgatnak. Nem adnak választ arra a megállapításra sem, hogy ebben az évben a keleti arcvonalon sehol nem avatkoztak bele tartósan a német tartalékok a harcokba, jólhet csapatok bőven álltak rendelkezésre. A megfigyelő számára világos, hogy az emberben és anyagban való takarékosság, valamint a területben való pazarlás, amelyet a németek ez év nyara óta szinte elkeseredett következetességgel követnek, határozott célt szolgál, sőt mindez egy átfogó terv kiegészítő alkotóelemét képezi. Ez talán az első tekintetre meglepően hat, de közelebről vizsgálva igen egyszerűnek és józannak bizonyul, azonkívül pedig beleilleszkedik az egész világon folyó hadműveletek keretébe. A német hadvezetés nyilván nem csupán arra törekszik, hogy az 1944. évben őrizze meg teljes erejű hadigépezetét, hanem készen akar lenni arra, hogy a végső, döntő harcban is fokozott erővel

szujthasson le, — állapítja meg a DNB. katonai munkatársa.

Szomolenszktól nyugatra ismét visszavetették az oroszokat

Berlin. (DNB.) A német vezéri főhadiszállás jelentése szerint: A keleti harcateren Kerestől északkeletre ellenjámadással megtisztították a Szovjet egyik beférési helyét. Az utjonnan nyert állás ellen intézett szovjet előretörések megheiusultak.

Zaporozszenál a német csapatok a szovjet erőket az egyik Dnyeper-szigetről kivetették és ez alkalommal nagyszámú foglyot ejtettek, továbbá fegyvereket zsákmányoltak.

Zsitomir harei körzetében a német ellenjámadások kedvező előrehaladást tettek. A Szovjet szivós ellenállása ellenére is jobb szakzón visszavetették. Tovább északra, Korosen körzetében súlyos harcok vannak folyamatban.

Gomel mindkét oldalán a szovjet csapatok megismételték erős áttörési jámadásaikat. Az egyik beférési helyért Gomelről délnyugatra még hevesen harcolnak, a Szovjet jobbi jámadását azonban helyenkint elkeseredett közelharcokban visszaveték.

Szomolenszktól nyugatra a nagy elhárító esata harmadik napja sem hozott a szovjet csapatoknak eredményt. A tul-

sulyban levő erőikkel jámadó szovjet csapatokat véres harcokban visszaveték, beört osztagokat pedig azonnali ellenjámadással ismét visszavetették. Szomolenszktól északnyugatra és Nevel körzetében az erős nyomás a német állások ellen tovább tart.

Dél-Olaszországban a nap általában csendben telt el. Az arcvonal keleti szakaszán indiai csapatok eredménytelen jámadás során pusztult el.

Az Égei-tengeren az ellenség tegnap repülőgépet veszített, ebből 6 egy hajó karaván ellen intézett eredménytelen jámadás során pusztult el.

Északamerikai bombázók kötelek tegnap jámadásokat intéztek norvég terület ellen, melyek a polgári lakosság körében jelentős veszteségeket okoztak. Ezeknél a jámadásoknál és a Franciaországba történt magános berepüléssel alkalmával a német légvédelmi erők I. ellenséges repülőgépet lőttek le, ezek között több négy motoros bombázó gép volt.

Bulgária egyetlen angol állampolgárnak sem okozta halálát

Szófia. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: Szerafimoff bolgár sajtó főnök tegnap este fogadta a külföldi sajtó képviselőt és a vasárnap Szófiát ért légtámadásról nyilatkozott előttük. A bolgár főváros ellen intézett repülőjámadást a sajtófőnök megmagyarázhatatlan akciónak minősítette. hangsúlyozván, hogy Bulgária a mostani háborúban egyetlen angol állampolgárnak vagy gyermeknek nem okozta halálát. Nem lehet tehát szó megtorló-cselekményről, hanem egyszerűen csak terrorjámadásról. Ennek legjobb bizonyítéka a sok áldozat, akik között nők és gyermekek is vannak. Szófia lakosságának számához viszonyítva az áldozatok száma valóban nagy — állapítja meg Szerafimoff bolgár sajtó főnök.

NÉMETORSZÁG FOKOZZA DÉLKELET-EURÓPA LEGI VÉDELMET — IRJA A VECSEI

Szófia. (Tp.) A bolgár lapok még mindig foglalkoznak a vasárnap angol zászló bombatámadás részleteivel. A Vecsei című szófia lap utal arra, hogy a bombák főleg lakónegyedekre hullottak, amelyek messze felkúrtak katonai jellegű épületek föl, vagy hadifontosságú ipari üzemek föl. A lap szerint Szófia lakossága elszántan és nyugodtan fogadta a támadást. Berlini jelentések utalnak arra, hogy Németország a délkelet-európai téri légi védelmet intenzívebb teszi és a délkeleti területek ellen intézett ellenséges terrorjámadásokat London elleni bombatámadásokkal fogják megtorolni — fejzi be cikkét a Vecsei.

A Dnyesz című bolgár lap megállapítja, hogy az angolszász repülők elsősorban a munkás családok házáit bombázták és az áldozatok között főleg munkások, asszonyok és gyermekek vannak. A lap ismerteti a bolgár belügyminiszter nyilatkozatát is, amely szerint ez a jámadás félreérthetetlenül megafolta azt az ellenséges propaganda-híresztelést, hogy Bulgária népe nincsen veszélyben. A miniszter egyben kifejezést adott a szófia lakosság felháborodásának a terrorjámadás fölött.

Leguia

Sforza nem lépett be Badoglio új kormányába sem

Lisszabon. (Tp.) Badoglio tábornag átalakította kormányát. Az új kormányban is ő a miniszterelnök, egyben átvette a külügyi tárca vezetését is. Badoglio új kormányának két tábornok tagja van, a többi csupa szak államtitkár. Sforza gróf nem vállalt tárcát ebben a kormányban sem.

Szófia: A bolgár légierőnek nem volt vesztesége

Szófia. (Tp.) A bolgár sajtó cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint a bolgár főváros elleni angol-amerikai légi jámadás alkalmával légi harcban néhány bolgár repülőgép is elpusztult. A bolgár légvédelem teljes mértékben teljesítette kötelességét és egyetlen gépet sem veszített, — hangoztatják a szófia lapok.

Giraud visszavonta lemondását

Zürich. (Tp.) A Neue Zürcher Zeitung arról értesül, hogy Giraud tábornok, az algiri francia szakadár bizottság elnöke, tegnap este visszavonta lemondási kérvényét. Ennek a lépésnek oka az, hogy a francia felszabadítási bizottság Giraud több feltételét elfogadta.

A Déli Hirlap gazdasági és jogi figyelője

Főmunkatársak:

CSAKÁNY BÉLA dr.
és
TAKÁTS LAJOS dr.

36

A pénzügyminisztérium készített rendelettervezést a szeszes italok és egyéb termékek oldói fogyasztási adóját lényegesen felemelte, a borra néve pedig a négy évvel ezelőtti megszüntetett fogyasztási adót visszaállította. A módosító rendelettervezés részletes ismertetését Figyelőnk más részében közöljük. (M. O. 1943. XI. 10., 743. számú rendelettervezés).

Egy másik rendelettervezés a pénzügyminisztérium készített, 2 lejes kilogrammonkénti póttelékkel állapít meg azokra a napraforgómag-mennyiségekre, amelyeket a növényi olajgyárak közvetlenül a termelőtől vásárolnak. A póttelék az értékel gyáraknak minden hónap 10-ig kell kiegyenlíteniük az előző hónapban vásárolt mennyiség után. (M. O. 1943. XI. 10., 745. számú rendelettervezés).

A kereskedelmi érdekvépviseletek kérelmére az iparügyi, kereskedelmi és bányászati államtitkárság azzal a kérelemmel fordult a pénzügyminisztériumhoz, hogy tekintettel az árszínvonal emelkedésére, a számla-kiállítási kötelezettség jelenlegi 5000 lejes alsó határát 10.000 lejre emelje. A pénzügyminisztérium válaszában közölte, hogy a kéresemek a folyó pénzügyi évben nem tehet eleget, mert az újítás kihatással lenne a költségvetésre. (414.236. számú rendelet).

Szintén a pénzügyminisztérium intézkedése között sorolható fel az is, amely újabb jövedelmezési arányszámokat állapít meg, érvényben lévőket leszállít, vagy elnevezését megváltoztatja. (M. O. 1943. XI. 12., 237.741. és 237.742. számú rendelet).

A katonai és polgári ellátási államtitkárság a kész- vagy megrendelésre készült birtalpu lábbeli vásárlásával kapcsolatos eddigi érvényben lévő rendelkezést olyan értelemben változtatta meg, hogy a vevő (rendelő) csak akkor kaphatja meg a cipőt, ha a kereskedőnek, illetve cipésznek egy pár használt lábbelit ad át. (Argus, 1943. XI. 15. 9161. szám).

Az államtitkárság egy másik rendelettel szabályozta a gunitalpu lábbeliről szükséges felgyártmányok forgalombahozatalának módját, valamint az egyes személyek által vásárolható mennyiség nagyságát. (M. O. 1943. XI. 10., 1438. számú rendelet).

A bányászat vásárlását és szállítását az egész ország területén szabadá tette az államtitkárság. A bányászat fogyasztására néve az általános használatos-korlátozó intézkedések vonatkoznak, vagyis csak kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap fogasztható. (Univerul, 1943. XI. 16., 314. szám).

Az igazságügyi minisztérium előterjesztésére a büntető törvénykönyv 420. és 431. szakaszát megváltoztatták. (M. O. 1943. XI. 13., 752. számú rendelettervezés).

A bírói kar megszervezéséről szóló rendelettervezés tudvalevően a többi között kisebb polgári és bűnügyeknek a rendes bírói eljárás elé való kerülésének megelőzésére s ezzel a járásbírók tehermentesítésére bevezette a falusi békéltető tanács intézményét. A békéltető tanács felállításával kapcsolatos utasításokat az igazságügyi minisztérium most körlevelében közölte a falusi járásbírókkal. (M. O. 1943. XI. 12. szám).

A miniszterelnökség szabályozta a kocsmák és italt kiszolgáló bodegák záróráját november 20-án kezdődő érvényre. (13.757. számú belügyminiszteri rendelet); a munkügyi minisztérium pedig Lugoș-Lugos, Caransebeș-Karansebeș és Orsova (M. O. 1943. XI. 11., 76.556. számú rendelet), továbbá Sibiu-Nagyszombat, Alba Iulia-Gyulafehérvár, Sebeș-Alba-Szászsebes, Aiud-Nagyenyed, Abrud-Abrudbánya, Blaj-Balázsfalva, Tarneveni-Dicsőszentmárton, Dumbrăveni-Erzsébetváros, Turda-Torda, Fagaras-Fagaras, Sighisoara-Segesvár és Medias-Medgyes részére léptetett életbe a téli zárórát. (M. O. 1943. XI. 11., 76.558. számú rendelet).

A szeszjövédéki és fogyasztási adótörvény módosítása

A hivatalos lap november 10-i 263. száma közli a szeszjövédéki törvény módosítását. Eszerint a szeszes italok és egyéb termékek fogyasztási adóját a kinstár lényegesen felemeli, a borra vonatkozólag pedig visszaállítja a négy év előtt megszüntetett fogyasztási adó rendszerét.

Az új fogyasztási adók a következők:

A pálinkafélék fogyasztási adója

A szilvapálinka (cujka), gyümölcs-pálinka, törköly- és seprőpálinka új fogyasztási adója 8 lej dekaliterfokként. Ezeknek az italoknak a fogyasztási adójából azok a községek, ahol a gyártás végbement, eddig 25 százalékos részesedést élveztek. Ennek helyébe az új törvény 1 lej részesedési járulékat állapít meg dekaliterfokként.

A fogyasztási adót az új törvény még a következő belföldön gyártott vagy külföldről behozott cikkeknél emeli fel:

a) Szilárd vagy folyékony keményítő, 40 lej kilogrammonként;
b) ecetkivonat, 100 lej kilogrammonként;

c) hangyasav, tejsav, sóskasav és citromsav nem denaturált állapotban, 100 lej kilogrammonként;
d) műszaki ecetsav, hangyasav, tejsav, sóskasav és citromsav, denaturált állapotban és oxálsav, nem denaturált állapotban, 40 lej kilogrammonként.

A denaturálás csak a szeszjövédék ellenőrzésében történhetik.

e) A borból vagy szesziből készült ecet, 3 foktól legfeljebb 15 ecetfokig, 1 lej literfokként.

f) Az égetés vagy ipari felhasználás céljára szolgáló faszest, 20 lej abszolutfokként.
g) A nyers vagy javított acetón, 20 lej abszolutfokként.

A fogyasztási adó azok után a termékek után is jár, amelyeket az előállító gyárak bármilyen formában felhasználnak.

Az élesztő zental csak a szeszjövédéki igazgatóság hivatalos zarszalagjával ellátva kerülhet forgalomba. Azok a gyárak, amelyek a fentebb felsorolt árucikkeket gyártják, ugyanolyan kötelezettségnek vannak alávetve, mint a szeszgyárak. E cikkek nagyban való eladása csak a szeszjövédék igazgatóság által kiállított engedélyokmány alapján történhetik.

Eme cikkek nagyban kereskedőt ugyanolyan lajstromvezetési, forgalmi bírcsa kiállítási kötelezettség terheli, mint a szeszital-nagykereskedőket s ugyanolyan ellenőrzési szabályok vonatkoznak rájuk, mint amazokra. E cikkek kivétel a monopóliumtörvény rendelkezéseinek megtartása mellett, adómentességet élvez.

A szeszjövédék igazgatósága a felsorolt cikkek előállítását megegyezést köthet a fogyasztási adónak átalány formájában való beszedésére vonatkozólag.

A sör és bor fogyasztási adója

A belföldön gyártott sör új fogyasztási adója 12 lej literenként.
A külföldről behozott sör után literenként 40 lej fogyasztási adó jár.

A belföldön termelt bor fogyasztási adója literenként 6 lej. Az 1943 év előtt

termelt bor után 5 lej fizetendő literenként.

A külföldről behozott bort literenként 30 lej fogyasztási adó terheli.

Mind a belföldön gyártott, mind a külföldről behozott pezsgősített bor után literenként 30 lej fogyasztási adót szednek be.

A belföldi vagy külföldi pezsgő fogyasztási adója 50 lej; a belföldi vagy külföldi habzó boré 20 lej.

Ezzel szemben folyó évi április 1-i hatállyal megszűnik a szőlőbirtokokra 1939-ben életbe léptetett adó.

A szeszgyártásra szolgáló bor mentes a fogyasztási adó alól.

A sör-, pezsgő- és habzóbor-gyárosoknál a szeszjövédék fogyasztási adó-átalány tekintetében megegyezést köthet. A kivételre számít sör, bor, pezsgősített és habzóborok a törvényes forrásokat szem előtt tartása mellett adómentességet élveznek.

A must bejelentési kötelezettsége

Aki eladás céljából mustot kap, a vételtől számított 24 órán belül az illetékes adóhivatalnál köteles írásbeli nyilatkozatban bejelenteni a kapott mennyiséget, a származás helyét, valamint a szabad forgalmi bírcsa számát és keltét.

Az új italmérési illetékek I. Kicsinybeni eladásra szóló engedélyeknél:

Faluhegyeken:
Ezer lakost meg nem haladó községekben 3000 lej;

1001—2000 lakosu községekben 4000 lej;
2001—3000 lakosu községekben 6000 lej;
3001 lakosnál népesebb és vasutvonal mentén fekvő vásárhegyeken 8000 lej.

A fásított fűtők mentén fekvő italmérések és vendéglők a fenn közölt díjak háromnegyed részét kötelesek fizetni.

Városokban:

10.000 lejjel terjedő évi bérérték után 9000 lej az italmérési illeték;
10.001 és 20.000 lej bérérték között 13.000 lej;
20.001 és 40.000 lej bérérték között 16.000 lej;
40.001 és 60.000 lej bérérték között 26.000 lej;
60.001 és 80.000 lej bérérték között 35.000 lej;
80.001 és 100.000 lej bérérték között 52.000 lej;
100.001 és 150.000 lej bérértékkel 70.000; 150.001 és 200.000 lej bérértékkel 88.000; 200.001 és 300.000 lej között 114.000 lej; 300.001 és 400.000 lej között 140.000 lej; s ezen felül minden további megkezdett 200.000 lej bér után további 40.000 lej. A legmagasabb illeték nem lehet 400.000 lejnél több.

Az éjszakai helyiségek (bárok, tánc-, kabaré és hasonló helyiségek) a közölt illetékek kétszeresét fizetik.
Az éttermek, vendéglők, fogadók a közölt illetékek háromnegyed részét, azok az éttermek viszont, amelyek rendőri engedély alapján a rendes zárórán túj tarthatnak nyitva, az egész illetéket kötelesek fizetni.

Azok a szatócsüzletek, fűszerkereskedők, akik zárt palackokban a helyiségen kívüli fogyasztásra árusítanak szeszitalt, az italmérési illetékek felét,

azok a szőlőbirtokosok viszont, akik csak a saját termékeiket adják el pincéjükben vagy eladási helyiségekben nyitott vagy zárt edényekben, azonban helyiségen kívüli fogyasztásra, az italmérési illetékek harmadát fizetik. Ha ez utóbbiak helyiségekben poharazással adnak el italt, egy a teljes italmérési illetéket kötelesek leróni.

A kávéházak, teaházak, klubok, cukrászdák, színházi és szállodai büffek az italmérési illeték negyedrészt fizetik.

II Nagybeni eladásra szóló engedélyeknél:

a) Törvényhatósági városokban az évi italmérési illeték 70.000 lej;
b) megyeszékhely városokban 50.000 lej;
c) nem megyeszékhely városokban 35.000 lej;
d) falusi községekben 20.000 lej.

Ha a községben vagy városban italméréssel rendelkező egyén vagy cég buszok, vásárok, csupán a kiszolgált ételtek tartozéka gyanánt italt akar eladni, úgy erre az árusításra a vásár vagy busz tartamára időleges engedélyt kaphat. Ebben az esetben faluhegyeken napi 500, elővárosokban napi 750, városokban napi 1000 és törvényhatósági joggal felruházott városokban napi 1500 lej póttelék jár.

A községekben kivételesen bányászati és munkatelepek italmérési évi 3000 lej italmérési illetékekkel kívül a területükön tartózkodó községeknek használt kötelesek fizetni.

Olvasókörök vagy más tevékenységre korlátozott körök, menhelyek kisebb fogyasztási helyiségei, amennyiben alapszabályuk megengedi, évi 2000 lej italmérési illeték ellenében mérhetnek ki meghatalmazottjaik után kisebb mennyiségben szeszes italokat.

Az új italmérési illetékek 07 év október 1-i érvényre léptek életbe, tehát az októberi nyevredő már a magasabb illetékek fizetendőik.

A készletek bejelentése

Mindazok a nagy- és kiskereskedők beérelve a korcsmásokkal is, akik oly termékek relett rendelkeznek, akiknek fogyasztási adóját felmenték, a törvény megjelenésétől számított 10 napon belül, tenat november 20-ig, kötelesek a november 10-én, reggel raktárjukban volt készletüket pénzügyigazgatóságuk illetékes hivatalánál bejelenteni. Ugyanílyen kötelezettségnek vannak alávetve a bor-, a cujka és pálinkatermelők is.

A nagy- és kiskereskedők, valamint azok a termelők, akiknek eladási helyiségeik nem a termelés helyén van, kötelesek a bor új fogyasztási adóját a törvény megjelenésétől számított 3 hónap alatt, tehát legkésőbb jövő év február 10-ig az illetékes adóhivatalnál befizetni. A cikkekben leközölt, fogyasztási adó alá eső többi cikknél viszont ugyanezen a határidőn belül kötelesek az új és régi fogyasztási adó különbözetét megfizetni.

Az ecetgyárak, pezsgő-, habzó- és likőrös borok gyártói a raktárjukban volt készletükön kívül még az ugyanakkor készletüket képező bor mennyiségét is kötelesek a közölt határidőn belül bejelenteni.

A bejelentés elmulasztása a készletek elkobzását és a kinstárnak járó fogyasztási adó 2—5 szörösének megfelelő pénzbírság kirovását vonja maga után. (:)

versul, 1943. XI. 16., 314. szám).

Az egészségügyi minisztérium a házasság előtti orvosi bizonyítványokkal kapcsolatban egy intézkedett, hogy a szükséges bizonyítványokat a polgári esküvő napján kell benyújtani. (Argus, 1943. XI. 14., 9160. szám).

A munkügyi minisztérium december 1-ig meghosszabbította a szükséges iratok benyújtásának határidejét azon külföldi állampolgárok számára, akiknek tartózkodási engedélye december 31-én lejár. (Uni-

1943. XI. 7., 321. számú rendelet), valamint az ételaj, növényi olaj és műszaki olaj ára tekintetében adott ki rendeletet. (M. O. 1943. XI. 10., 326. számú rendelet). Két bérszabályozó rendelettel az államtitkárság a növényi olajgyárakban (M. O. 1943. XI. 7., 322. számú rendelet) és a közlejárban dolgozó munkások részére szabott meg új legmagasabb és legalacsonyabb munkabért. (M. O. 1943. XI. 7., 323. számú rendelet).

(p. 1)

A Déli Hírlap gazdasági és jogi hírelője

Az építkezési alvállalkozók és segédszemélyzet adója
(Befejező közlemény)

Azok, akik nem fejtetik ki folytatódó munkát, hanem csak esetszerűen, elszigetelten kapnak bizonyos munkára megbízást s akiket ennél fogva nem a munkaidő szerint fizetik, hanem a végzett munka arányában, nem minősíthetők alkalmazottnak, hanem szabad foglalkozással bíró egyéneknek tekintendők. Ezeknek az adóját az egyenes adótörvény 50. szakasza, 1. pontjának g) bekezdése szerinti megállapítást követően a díjazásból levonni és a kincstárnak befizetni. Ilyen esetben az adóköteles jövedelmét egy kell kiszámítani, hogy a díjazásból egyharmad rész költségek címén levonandó. A fennmaradt összeg után 24 százalékos elemiadó kulcs és 5,5 százalékos szuperkulcs alkalmazandó és esetleg az aggregatívadó pótkulcsa. A befizetés határideje a folyósítást követő hónap.

Az építkezésnél foglalkoztatott fuvarosok adóját a következő módon kell fizetni:

a) Ha a fuvaros a fuvarozást állandó foglalkozásként üzi, úgy adóját minden évi adóvallomása alapján hivatalból veti ki a kincstár.

b) Ha nem hivatásbéli fuvarozó (pl. mezőgazda) fuvarozásáról van szó, úgy az adót az egyenes adótörvény 48. szakasza értelmében a díjazásból való levonás és közvetlen befizetés útján kell leróni.

A fuvarosoknak fizetett összeg 75 százaléka adómentes és az adó kiszámításakor költség címén a fuvarozó nyers jövedelméből levonandó. A fennmaradt összeg adója 24 százalékos, valamint 5,5 százalékos szuperkulcs. Az adó a megbízó cég részéről a folyósítást követő hónapban fizetendő be a kincstárnak.

Adóügyi intézkedések az elhelyezési raktárakban található árukkal kapcsolatban

A pénzügyminisztérium rendeletileg szabályozta, mi az eljárás, ha nyersanyagot, készáru vagy félkészterményt különféle helyekre raktároznak be az egyes cégek, hogy ezzel eleget tegyenek a légvédelmi intézkedéseknek.

Ezek szerint, azok az áruk, amelyekre más adók mellett még fogyasztási adót is fizetnek, csak abban az esetben szállíthatók el termelési helyükről, ha a vonatkozó összes adókat lerótták.

Azok az árucikkek, amelyek után nem fizetendő fogyasztási adó, termelési helyükről a forgalmiadó és öt százalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték hitelezése mellett a következők biztosító és ellenőrző rendszabályok megtartásával szállíthatók el:

a) Azokról az árukról, amelyeket a város területén létesített raktárakban helyeztek el (ezek a raktárak nem lehetnek egyidejűleg eladási raktárak) a vállalatok kötelesek minden egyes szállítmány számára három példányban forma számlát vagy szállítólevelet kiállítani egy erre a célra készített, a pénzügyvizsgálatnál előzetesen látta-mozott, sorszámozott füzetből.

Az első és második példány e kísérő iratok közül az áru a vállalatnál az elhelyezési raktárhoz kíséri, míg a harmadik példány a füzetben marad a vállalat székhelyén, ugyanott, ahol a forgalmiadó-lajstromot őrzik.

Az elhelyezési raktárakból nem szabad az árut közvetlenül eladni. Eladást csak a vállalat központi raktára végezhet. A szükséges számlát azonnal ki kell állítani a bányatörvényben és az öt százalékos rendkívüli illetékről szóló törvényben megszabott összegek leróvása mellett.

Ebből a célból az árut vissza kell szállítani a központi raktárhoz. Amint az áru az elhelyezési raktárt elhagyja, azonnal be kell vezetni a forgalmiadó-lajstromba, hogy ezzel a forgalmiadót a kincstárnak idejében kifizessék.

b) Ha az árut a városon kívül eső helyre szállítják, úgy az előbb ismertetett alakításokon kívül a kincstár képviselőjének minden egyes szállításkor jelen kell lennie és minden szállítmányról jegyzőkönyvet kell felvennie. Ennek a jegyzőkönyvnek alapján a kincstár a forgalmiadóra és az öt százalékos rendkívüli illetékre hitelt nyit. A hitelt nyitó jegyzőkönyvnek tehát fel kell tüntetnie minden egyes elküldött áru nemét, mennyiségét, értékét, valamint a kincstárnak járó összegeket.

Ezekből a raktárakból szintén jegyzőkönyv felvétele útján történik az áru ki szállítása. Ebben az esetben a kiszállított árut azonnal be kell vezetni a forgalmiadó-lajstromba és a fajstrom alapján a következő hónap 10-ig be kell fizetni a megfelelő forgalmi adót.

Határidő napló

November 20:

Korcsmák és bogdák új zárójára életbe lép.

November 25:

Kukoricatermelőknek bejelentést kell tenniük az illetékes községhez.

November 28:

Az ipartügyi, kereskedelmi és bányaiügyi államtitkárságnak a hivatalos lap április 28-i számában megjelent 11.838. számú rendelete értelmében ezen a napon túl a kereskedők csak a rendeletben említett csermát árusíthatják.

November 30:

A május 2. előtt kibocsátott cipő- és talpjegyeket eddig a napig lehet érvényesíteni. A gyapju beszoigaltatásának határideje.

December 1:

Cipőgyárak, üzletek és műhelyek eddig a napig kötelesek eljuttatni jelentésüket az előző kététheti készletről a nemzetgazdasági minisztérium termelési osztályának.

Készletpótló előállítás gyárak és műhelyek bejelentik az ORAP-nak az előző 15 nap alatt készített cipők mennyiségét.

Falusi parasztmalmok jelentést tesznek az illetékes községhez az előző hónapban felvásárolt vagy daravá váló áruk mennyiségéről, a vám címén

megtartott mennyiségről, a vámból saját háztartási szükségletre megtartott mennyiségről, a vámból a hivatalos szerveknek átadott mennyiségről és a vámból származó ama mennyiségről, amely a malomban maradt.

Kédezzem — mi felelünk

A DÉL-ERDÉLYBEN ÉLETBELÉPTETETT polgári törvénykönyv fontosabb rendelkezéseinek ismertetése című cikksorozatunk a heti Figyelőnkől technikai okokból kimaradt.

M. L. Secueni. Hozzánk intézett kérdése nem eléggé világos. Kérjük, ismételje meg.

K. R. Arad. Kérdésére részletes választ kívánunk küldeni levélben. Szíveskedjék címét közölni a szerkesztőséggel.

T. R. Cernavoda. Levelet küldtünk.

Felkérjük azt a hölyvet, aki 1943. április 17-én jelen volt **VIUIA SALVATOR** dr. aradi rendelőjében, amikor ott egy másik hölyg mérgezési tünetek között rosszul lett, hogy **felvilágosítás végett szíveskedjék nevét és címét közölni a RECLAMA** hirdetőirodával, Arad, Eminescu-utca 4., "Felvilágosítás" jelje alatt.

Nov. 19, péntek
R. kat.: Erzsébet
Protest.: Erzsébet
Ortod.: Abdiasz

Napkelte: 7 ó. 10 p.
Napny.: 16 ó. 20 p.
Naphossz: 9 ó. 10 p.
Hold u. n. 23 ó. 43 p.

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoara-i-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Brătianu 2. Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Belfizetési ár a lap házhöz való kézbesítéséig vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdetőirodában, Motăneasa 6. Távbeszélő: 17-11.

— DIÁKNAPTÁR. A napokban Diáknaptár jelenik meg Nagy József teológiai tanár, az iskolánk színe előtt cikksorozatunk írója és Deák Ferenc főgimnáziumi tanár szerkesztésében. A naptárban a diáki és a diákány mindent megtalál, amire tanulmánya közben szüksége van. A Diáknaptár ára 80 lej. Megrendelhető a következő címen: Tipografia Bethlen Áiud, A megrendeléseket a szerkesztők lehetőleg iskoláinkat egyben kéri.

— Könyvet a sebesült magyar nemzetiségű katonáknak. Özvegy Havas Dorottya és Haas Jánosné a katonai hárházakban sebesült, vagy beteg lenvő magyar nemzetiségű katonák részére egy-egy csomag könyvet adományoztak. Ilyen adományokat továbbra is elfogadunk és közvetítünk. Kérjük azonban olvasóinkat, hogy csak olyan könyveket adományozzanak, amelyek tartalma tanulságos, oktató és bár szórakoztató, ne legyen erkölcsrontó, vagy a jellemre káros.

— Tarnaveni-i-dieszentmártoni szállodai árak. (Saj. tud.) A város vezetősége a következő szállodai árakat állapította meg: egyágyas szoba 150 lej, kétágyas szoba 180 lej, pótágy 70 lej; fűtés 45 lej, világítás 15 lej, városi illeték 10 lej. A nappali szoba ötven százalékkal olcsóbb.

— Orvosi rendelőkár a brașovi-brassói betegsegélyző pénztárnál. (Saj. tud.) A Prundului-utca 7. szám alatti főútvonalon reggel 8 órától délelőtt fél 11-ig rendelnek a sebészetben, a férfi-belgyógyászatban, a szemészetben, a gyermekgyógyászatban, ugyanakkor rendel a bőr-és nemi beteg nőorvosa. A fogászat és a röntgenosztály reggel 8 órától déli 12-ig dolgozik. Délelőtt fél 11 és 1 óra között rendelnek a vegyes (női és férfi) belgyógyászatban, továbbá az orvosi, gége-és idegyógyászatban, valamint a szülészeten és ugyanekkor végzik a laboratóriumi vizsgálatokat és a természetes gyógy módok alkalmazását. Délután 3 órától fél 6-ig vizsgálják a női betegeket a belgyógyászatban és a sebészetben, továbbá a beteg gyermekeket is. A tüdőátvilágítást a Prundului-utca 1. szám alatti tüdőgondozó végzi délelőtt fél 11 és 1. délután pedig fél 6 és 8 óra között. A tüdőgondozóban hétfőn, szerdán, és pénteken a férfi, kedden, csütörtökön és szombaton pedig a női betegeket vizsgálják.

— Csak egy fej káposztát!.. Most, az őszi eltevések idején a Dr. Kakuk eszeisméző és napközi gyermekotthon vezetősége hálás gondolatlat emlékszik vissza a tavalyi adakozásra. A múlt év őszén az otthon lelkes támogatói egymagában káposztában annyit adakoztak, hogy ezzel az egész káposzta-szükségletet fedezni lehetett. Erről megemlékezve, az otthon vezetősége ezúttal is kéri mindazokat, akik szívükön viselik a szegény gyermekek sorsát, hogy a téli szükségletre adakozzanak. A Dr. Kakuk gyermekotthon vezetősége most káposzta-hirdet. E hét során mindenki, aki teheti, káposztát adakozzék és ha csak egy-egy fejet. Kéri a vezetőség a jöszivü adakozókat, hogy adományukat a Dr. Kakuk-otthonba, Timișoara-Temesvári Gyárvaros, Detunata-tér 7. szám alá juttassák el, vagy ha ez nem lehetséges, a 10-57. számú távbeszélő alatt jelezzék, honnan vihető el az adomány s az otthonból érte fognak küldeni. Egyebekben főként használt gyermekruhákat is kér az otthon vezetősége, esetleg felnőttek használt ruháit is el lehet küldeni. Ezeket a ruhákat megfelelően át fogják alakítani s aztán karácsonyra ruhát is adhatnak a gyermekeknek. Bizonyos, hogy a jöszivü adakozókhöz intézett kérelem visszhangra talál és megnyitja a szíveket.

— Krisztus Király ünnepe Lipova-Lippán. A Katolikus Népszövetség lipovai-lippai tagozata bensőséges templomi ünnepség keretében hódolt Krisztus Királynak, A vegyes énekkar vallásos énekei után Scheiber Marika, Szőlősi Viki, Barla Julia, Göző József, Kovács János és Bagi Mátyás által elmonott vallásos tárgyú verseket szavalta, majd Poencz helyettes plébános magasszónyalású beszédben méltatta az ünnep fontosságát. Szász Ferenc tagozati elnök mint előimádkozó a férfiak nevében engesztelő imát mondott a káromlásokért; majd az ünnepség végén a megszentelt virágokat szépszóztotta a lelkes a nagyszámúban megjelent hívek között. Szentségi áldással ért véget a felemelő vallásos ünnepség.

— Új legmagasabb árak Brad-Brádon (Saj. tud.) Brad-Brádon a következő hátsóágilag megállapított új legmagasabb árak léptek életbe: népliszt 600 grammos adagban 20 lej, fehér liszt 600 grammos adagban 50 lej. A vendéglősök 60 grammos kenyereit kötelesek felszolgálni és egy ilyen súlyú fekete kenyér darabja 3 lej, a fehér kenyér darabja pedig 6 lej. Husarak: marhahús 130, bivalyuhús 120, borjúhús 160 és juhuhús 120 lej kilogrammonként.

— A mentők októberi tevékenysége. A timișoara-i-temesvári önkéntes mentők október hónapban 725 esetben működtek közre. Elsősegélyt nyújtottak 75 esetben, még pedig 43 ízben sérüléseknél, 28 különböző megbetegedésnél és 4 öngyilkossági esetben. Ezen kívül 251 beteget szállítottak, 3 elmebeteget és 28 vaklármá esetén vonultak ki. Színházban, mozgóképszínházban és másutt 368 ízben teljesítették mozgószolgálatot. A menőtársulat alapítása — 1886 — óta közreműködésük száma 249.115.

(*) Eljegyzés, Müller Piroksa és Klein István, Arad, jegyesek.

(*) Halálhír, Mély fájdalommal közöljük, hogy szeretett férjem, apánk, fivérünk, Krowicki András, 81 éves denjai kereskedő e hó 15-én átadta lelkét Urának. Drága halottunkat november 17-én, d. u. 2 órakor temették el a denjai katolikus temetőben. A gyászoló család.

(*) Köszönetnyilvánítások. Mindazoknak, akik felejtethetetlen drága halottunk, Czermák Lajos nyugalmazott bankigazgató, a jó apa, após, nagypapa és rokon, természetesen megjelentek, ravatalára koszorút helyeztek és részvétük kifejezésével gyászunkat és fájdalomunkat nyihitani igyekeztek, ez utón igaz, őszinte köszönetünket fejezzük ki. A gyászoló háttararadotok! — Mindazoknak, akik szeretett jó édesapánk, néhai Murády Almos temetésén résztvettek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és részvét-látogatásukkal fájdalomunkat nyihitani igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. A gyászoló Murády és Lengyel család.

— Mozik műsora. November 18, csütörtök: Arad: Aro: „Kacag Bajazzo” (Benjaminio Gigli), Corso: „Bárd Münchenhausen kalandjai” (Hans Albers, Leo Slezak, Ilse Werner), Forum: „Monte Cristo” (Pierre Richard Wilm, Ernöte Zaçconi, Michele Alfa), Urania: „Dora Nelson” (Assia Noris) — Timișoara-Temesvár: Apollo: „Bocaccio” (Clara Calamai, Gsvaldo Valentini), Atlantik: „Ki boldogabb nállam?” (Tito Schipa, Caterina Borrato, előadások 5, 7 és 9 órakor egységes 40 lejes helyárrakkal), Capitol: „Titanic”, Corso: „Borzalmak tanýája”, Thalia: „Szerelmi premier” (Kristen Heffberg, Hans Söhnker, Margot Hilscher).

Tihencs

Történelmi dráma öt főtájonban

Írta: KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

Első főtájon

Vacsoraidőn csomólgatják a társaskecskét. A megállóról izgatottan vonulnak föl a rohamcsapatok, férfiak, nők, gyermekek, de csecsemők is, akik karon ülnek. Ebben a közelharcban férfiak háromkodása, asszonyok sivalkodása, gyermekek és csecsemők sírása hallatszik.

Második főtájon

Alig hogy tíz métert halad, egy ur bebujik a szíjon és a tornácra ugrik. — Nincs hely — szól a kalauz, csönget s megállítja a kocsi. — Tessék leszállni. A jövevény néhány másodpercig tűnődik, aztán szomorúan engedelmessé válik. Erre a kocsi nekilendül.

Harmadik főtájon

Most már csak néhány métert haladhat. Megint fölkapaszkodik egy ur, táská a kezében. A kalauz csönget, megállítja a kocsi. Udvariasan figyelmezteti a főúrrat:

- Nincs hely. Tessék leszállni.
- Nem szállok le — válaszol az szikrázó szemmel.
- Akkor várunk. Nekem van időm.
- Nekem nincs. A betegemhez megyek.
- Rendőrt hívatok.
- Hívasson rendőrt. Orvos vagyok.
- Azzal én nem törődöm — mondja a kalauz. — A rendelet rendelet, tessék leszállni. A helyzet drámai.
- Egy turbános hölgy az utas felé: — Hallatlan. Próbára teszik az ember idejét. Hallatlan.
- Egy izmos fiú sportlappal hadonászva: — Mozgás mozgás. Nem érti? Ami sok, az sok. Ott kívül tágasabb.

Az a szegény asszony, aki ösödötől fogva a főke helyke felnyélével érvel a nem-gazdagok ellen, maró gunnyal, a jelenlevők helyeslő derültsége közepette:

- Ha annyira siet, miért nem jár a saját autóján?
- Egy ezüstszakállú ur az öklét rázva: — Rendőrt, rendőrt. Lökje le, kalauz. Mi majd segítünk.
- Az utas nem moccan. Immár teljesen kiakult eltűn a közvélemény. Kénn a kocsi türelmetlenül tüsköl. Tetőfokán a feszültség.
- A cselekmény halad, de a kocsi még mindig áll.

Ebben a pillanatban egy csöndes szemlélődő a kalauz felé hajol. Így szól, halkán:

- Menjünk, kedves kalauz ur. Nézze, itt még van hely bőven, akár ötnek is.
- Nem indítok kérem, addig, míg le nem száll. Az előbb már leszállítottam egy utast.

— Bérkocsidíjak Tarnaván - Dicsőszentmártonban. (Saj. tud.) A város vezetősége a bérkocsik új viteldijait a következőképpen állapította meg: a városból a vasuti pályaudvarig, vagy a pályaudvartól a városba 60 lej, a pályaudvartól a kórházig 30 lej, a Nitrogén-gyárig 100 lej az üveggyárig 100 lej. A városban a viteldij óránként 100 lej, vagy es kilométerenként 10 lej. Temetésnél, vagy esküvőnél a viteldij óránként 120 lej, vagy kilométerenként 20 lej. Este 20 óráig reggel 6 óráig a viteldijak 30 százalékkal magasabbak. A bérkocsisok kötelesek, a viteldijukat a kocsi belsejében kifüggeszteni. Ugyancsak kötelesek a bérkocsik minden vonatkezelésnél a pályaudvar előtt várni.

— Ügyeletes gyógyszerárak. November 18. csütörtök: Arad: Kálmán (Avram Iancu-tér), Chinaciu (Marasesti-utca 68). — Timişoara - Temesvár: Belváros: Götz Mátyas (Libertati-tér és Lonovics-utca sarok), Gyárvaros: Marinescu (a sörgyár mellett), Erzsébetváros: Bianu (Miron Costin-utca 1), Józsefváros: Neurohr János (Preyer-utca 1), Mehala: Corvin (Cioseca-utca 18). — Fentelja-Ujváros: Panajot. — Freidorf-Szabadfalu: Bonomi. — November 19. péntek: Brasov-Brassó: Jóó Victoriu-tér 7, Cuteanu (Lunga-utca 1). — Sibiu - Nagyszeben: Pop (Regina Maria-utca 36).

— Azzal nyilván igazságtalanság történt — mondja a csöndes szemlélődő. — Legálább ezzel ne történjen igazságtalanság.

Ez az érv hat. A kalauz váliat von, csönget, a kocsi vígan kocog a sötét utcákon.

Negyedik főtájon

Az új utas, aki az érdeklődés gócabá került, egy darabig elszigetelten áll az ellenséges közönség gyűrűjében. Komoran, férfiasan viseli a feléje szikrázó tekinteteket. Senki se beszél. Csönd.

A csöndben mindenki az esetről gondolkodik. Lassankint megszokják az új utast. Hiszen olyan mint ők. Utitárs, embertárs. Ellenséget nem érdemes szerezni még akkor se, ha az mindjárt a következő megállónál száll is le.

Minden átmenet nélkül csak le a turbános hölgy:

— Hallatlan. Persze, hogy elférünk itten. Nem ötten, hanem még tízen is. Hallatlan. Az izmos sportfiú, mint társadalmi bíró: — Nálunk csak a rendelték fontosak. A paragrafusok. Nem az emberek.

A szegény asszony szörnyűlködik, nagy mozdulatokkal.

— Orvos, kérem. Orvos. És nem engedik a betegjelhez. Orvos.

Ismét leghangosabb az ezüstszakállú ur:

— Végtere a járművek arra valók, hogy közlekedjenek, nem pedig arra, hogy álljanak. Első a közönség érdeke. De ezek a vidékről fölkerült szerencsétlen kalauzok folyton okoskodnak. Egyszer igazán ki kellene őket alaposan tanítani.

A közvélemény ismét egységesen alakul ki. Mindenki tesz egy megjegyzést, mindenki ilyen értelemben adja le a szavazatát.

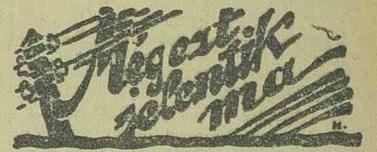
Ötödik főtájon

Csak a csöndes szemlélődő hallgat, aki közbelépéssel megoldotta a drámai csomót. Az így lépéldök magában:

Öt perc alatt két közvéleményt hallottam. Mindkettő megteremtésében ugyanazok vettek részt, hasonló módon és hasonló mértékben, nem is érdeklő és belátásuk, hanem vértalpatuk szerint. Ez a kis csip-csup jelen számomra oly megrázó, mint Shakespeare, aki legjobban ismerte a földi lényeket, kívül is, belül is, külön-külön is, együttesen is. Ezek itt külön-külön bizonyára mind derék, jóra való, eszes emberek. Együtt azonban borzalmasak. Nem tudom, mikor félelmesebbek, akkor, mikor határozatlanok, vagy akkor, mikor határozottak. Övjon meg az Isten minden jótét lelket, hogy valaha is rájuk szorjúljon s töltik várja a megértést, a becsülést, az igazságot.

— Veszedeimes betörőt fogtak. (Saj. tud.) A sighthoari-segesvári vasuti pályaudvaron néhány nap előtt letartóztattak egy gyanasan viselkedő férfit. Kiderült, hogy Dumitrescu Gheorghe a neve és 200.000 lej van nála, amelynek eredetét azonban nem tudja igazolni. Átkísérték a brasovi-brassói rendőrségre, ahol megállapították, hogy a pénzt Sibiu-Nagyszebenben lopta. A terhelő bizonyítékok sulya alatt Dumitrescu még több lopást és betörést ismert be. Átadták a hadbírósnak.

— A sötét lépcsőház miatt megbüntett háztulajdonos. (Saj. tud.). Brenner Tivadar sibiu-nagyszebeni kereskedő esti időben felkereste Schwartz Herman nevű üzletfelét, aki egy bérház második emeletén lakik. A lépcsőház nem volt kivilágítva és Brenner elesett és lábát törte. Fél óránál tovább tehetetlenül fektült a lépcső alján, amíg nyőszögésére figyelmesek lettek a házbeliek és segítettek rajta. Brenner Tivadar ügyvédje beperelte Schlüssig Henrik háztulajdonost, akit a bíróság a lépcsőház ki nem világítása miatt egy hónapi munkatáborra ítélte, ezenkívül kötelezte, hogy Brenner gyógykezelésébe költségeit megtérítse, egyben pedig Brennernek ártértékeként munkaképtelenségének idejére havonta 30.000 lej fizessen.

E HÉTEN RÁDIÓBESZÉDEKET MOND A PÁPA. (Róma). XII. Pius pápa még a hét folyamán rádióbeszédet intéz a világot katolikusaihoz. (Ep).

GOEBBELS A NÉMET NÉP GYŐZELMI ESELYEIRŐL. Goebbel dr. német birodalmi propagandaminiszter egy pártgyűlésen nyilatkozott a politikai és katonai hadvezetés egyes kérdéseiről. Minden esélyünk megvan a győzelemre — mondotta Goebbel — ha a német nép felismerve ezeket az esélyeket, szilárdan kitart. Azok a nagy eredmények, amelyeket négy év alatt kivertünk, kézi zálogai a győzelemnek. Most az a feladat, hogy ezeket megvédjük. Ez a háború, szilárd meggyőződésem szerint ugyanolyan győzelemmel végződik, amint a hajalomért folytatott belső harcban is győztünk. — mondotta a német propagandaminiszter. (Tp).

VENEZUELA NEM VESZI FEL A KAPCSOLATOKAT A SZOVJETTEL. (Madrid). A német távirati iroda jelenti. Perez, Venezuela délamerikai köztársaság külügyminisztere kijelentette, hogy kormányja alapos vizsgálat tárgyává tette a Szovjetunióval való kapcsolatok felvételének kérdését s arra az elhatározásra jutott hogy ebben a vonatkozásban nem változtat eddigi politikáján. (Rador).

ROOSEVELT SZEMÉLYES MEGBIZOTTJA CSANGKAJSEKNEL. (Amsterdam). Roosevelt amerikai elnök személyes képviselője november 10-én Csungkingba érkezett, ahol megbeszélt birodalmi lakásügyi kormányzóval és a csungkingi kormány hadügyminiszterével. A tanácskozás során az elnök megbizotta Csungkajséknek Roosevelt személyes levelét. A megbízott utjának céljáról semmit nem közöltek. (Tp).

A NEMET LAKÁS-SEGÉLYAKCIÓN. (Berlin). A Nemzetközi Sajtótudósító jelenti: Dr. Ley birodalmi szervezeti vezető, mint birodalmi lakásügyi kormánybiztos az Angriff című lap egyik legutóbbi számában kimerítő adatokat közöl a lakás-segélyakción, amelyben rámutat arra, hogy rövid idő alatt legalább egymillió szűkségelakást létesítenek Németországban. A Nagy-Németországban meglévő 92.000 millió lakásból az ellenséges bombatámadások körülbelül kétmillió lakást pusztítottak el — közli dr. Ley. A bombakárokat szenvedett családok igényeinek sürgős kielégítésére ezért a Fűhrer parancsára megteremtették a német lakás-segélyakciót. Az építés alatt álló házakban körülbelül százezer lakás készül el, újabb százezer lakást pedig az irodai célokra kisajátított lakások visszaadásával kapnak Nagy sikert remél dr. Ley padlásterek kiépítéséről is.

JAPÁNBAN ÉLŐ AMERIKAIK UTBAN NEWYORK FELÉ. (Genf). A brit hírszolgálati ügynökség Rio de Janeiroból szerzett értesülése alapján közli a Gripsholm nevű hajó fedélzetéről 1500 Japánban élő északamerikai és kanadai alutajvölvi Tokióból jövet befutott a ridejaneiroi kikötőbe. A hajó Newyorkba tart. (Rador).

IRAK HADÜGYMINISZTERE VÁRATLANUL MEGHALT. (Isztanbul). Az ankarai rádió jelentette, hogy Ahmed iraki hadügyminiszter váratlanul meghalt. (Rador).

A PORTUGÁL KÖZMUNKÁÜGYI MINISZTER GÉPKOCSI-SZERENCSETLENSÉG ÉRTE. (Lisszabon). Duarte Pacheco portugál közmunkaügyi miniszter, Lisszabon közelében súlyos gépkocsi-szerencsétlenség érte. A miniszter, adatai mindkét lába eltört, kórházba szállták. Kiszereinek egyik tagja életét vesztette. (DNB).

— MEGKEZDIK A TANÍTÁST A SIBIU-NAGYSZEIBENI FERENCES NŐVÉREK. A szentferencendi nővérek sibiu-nagyszebeni nevelőintézetének előjárósága az uton is közli a járvány miatt hazautazott növendékekkel, hogy a tanítás november 24-én, szerdán, reggel 8 órakor ismét megkezdődik. A növendékek hétfőn és kedden térjenek vissza, ha közben ragályos betegségbe nem estek.

— Pályázat tanítói állásra. Az aradi román kat. egyházközség (Bratianu-utca 2) pályázatot hirdet aradi elemi magyar tannyelvű fiúiskolájánál azonnal betöltendő két tanítói állásra. Pályázhatnak teljes képesítéssel férfi tanítók. A fizetés megfelel az állami fizetésnek.

— Légvédelmi illeték felosztása a háztulajdonosok és a lakók között. (Saj. tud.) Brasov-Brassó város tudomása adta a lakosságnak, hogy a városi közüzemi illetékek összegének 20 százaléka egyenlő külön légvédelmi illeték fizetése kötelező. Ez az illeték felezésben a háztulajdonost, felezésben pedig a lakókat terheli. Az illeték fele a lakók között a részükre elfoglalt lakrészek arányában osztandó fel és a háztulajdonos azt a lakótól beszédheti.

A november 19-i Erzsébet-napra legszebb ajándék

Móricz Zsigmond: PILLANGÓ

A nagy magyar író remekbe készült regénye kapható a teccsk könyveket árusító könyvkereskedésekben. Ara 190 lej.

— Az osztálysorsjáték ötödik osztályának hetediknapos húzása. (Bucuresti). Az osztálysorsjáték ötödik osztályának hetediknapos húzása a következő számok nyertek nagyobb összegeket: 750.000 lej: 14862; 200.000 lej: 46143; 100.000 lej: 34291 62254 75908; 60.000 lej: 10892 74942 20142 24012 78623 13696; 50.000 lej: 52912 43139 18810; 40.000 lej: 15921 46329 9812 427; 25.000 lej: 39711 58339 72745 40243. A felsoroltakon kívül több sorsjegyet húztak ki egyenként 20.000 lej, 15.000 lej, 12.000 lej és 8000 lej nyereménnyel. A húzás tovább folvik. Számhíbkért felelősséget nem vállalunk.

Rádió

NOVEMBER 19, PÉNTEK

Bucuresti. 6.55 Hírek, reggeli hangverseny. 12.45 Hírek. 13. Roman-német bajtársi óra. 13.50 Német hírszolgálat. 14. Hírek. 14.30 Vidám műsor sebesültek részére. 15.30 Szórakoztató zene. 15.40 Katonák postája. 16.40 Hírek oroszul. 17.58 Jogi tanácsadó 18.15 Német hírszolgálat. 18.30 Egyházi zenei hangverseny. 19.20 Zongora. 19.45 Hírek. 19.50 Német nyelvtanfolyam. 20.05 A Pillangószasszony operaelőadása a milánói Scala vendégművészeivel. 20.50 Kulturális élet. 21.56 Hírek, sport. 22.50 Szórakoztató zene. 23.30 Induló

Rádio Moldova. 12. Népzene. 13.30 Hírek. 19. Régi német indulók. 19.17 Olasz zene. 20.30 Nagy énekek. 21. Hírek.

Budapest I. 7.25 Ebresztő, torna, zene. 8. Hírek. 9. Hírek német, román, szlovák, ruszin, szerb nyelven. 11. Hírek. 11.15 Szórakoztató zene. 12.15 Kamarazene. 12.40 Csodák a harctéren. 13.10 Zenekar. 13.40 Hírek. 14. Szalonzene. 14.30 Hírek. 16. Hangnemek. 16.40 A Zöld Kereszt működése. 17.20 Modern zenekari művek. 17.45 Hírek. 18. Tánccsata hanglémezről. 18.50 Sport-hírek. 19. Német hallgatóknak. 19.20 Magyar népművészet. 19.50 Hírek. 20. Balettzene. 20.10 Művészet az üvegparban. 20.20 A német rádió műsorából. 20.50 Műterem-sarok. 21. Összel, ha leszál a dér, dalok zenevel. 21.55 Zenei színdarabok. 22.40 Hírek. 23.10 Hírek német, angol, francia nyelven. 23.40 Szórakozás. 24.20 Tánccsata billentyűk. 24.45 Hírek.

Apróhirdetések

AVAGÓ-MOTOR, 8 HP és kukoricamoróló, két lyukkal, eladó. Cim: Rovine, 929. Am. Arad-megye. Baranyi József. (377)

RICHALAD alkalmaz megbízható, a háztartás minden ágában jártas, komoly nőt. 5 bémás mód és fizetés biztosítva. Cimeket reklamához, Arad, Eminescu-u. 4. „Tiszta” aligére. (372)

ASALÓNŰT alkalmaz Kuhl Mihály kelmeztő, Arad, Romul Veicju-utca, 9. (427)

ISZTESSÉGES kereskedelmi alkalmazott, sány, nem külsőbenjáró butorozott szobát keres a Mihail Vitaezul-tér közelében. Cim Soroc” Arad, Mockni utca, 10. (428)

Nagyon szépen kérem a **becsületes mentáljait** vagy es kos fekete selyemernyomet, amelye 0 en a minorita templomban, a jobb szakasz ná-odik **felejtettem** jutalomért juttassa el Arad, Fratianu-utca 21. alatt levő füzérüzletbe.

ELADÓ új francia diófaháló, ónémet ebédlő, nagy állótükör, teljes világos és sötét háló cimbalom, elsőrendű lábszák, Arad, Muciu Scaevola-utca, 36. (429)

VALÓDI biber-bundabélés eladó. Arad, Muciu Scaevola-utca, 36. (340)

ARAD-BUZZAKON a Zinelor-utca 10. számú ház kiadó. Érdeklődni: Arad, Regele Ferdinand-körút, 13., a házfelügyelőnél. (431)

JÓÁLLAPOTU Panker-gyermekkosci eladó. Arad, Luptei-tér, 5. (432)

JÓÁLLAPOTU fekete férfi-télikabát eladó. Arad, Numa Pompiliu-utca, 2. szám, 11-2 óráig. (433)

KOCSISOKAT és munkásokat azonnal alkalmaz Egyesült Szikvizgyár. Arad, Episcopiei-utca, 16. Bej. szám 33/931. (434)

JÓÁLLAPOTU vacsorakabátot (szmokingot), magas termetre való, vennék. Cim Reclamanál. Arad, Eminescu-utca, 4. (435)

MINDENES takarítónót alkalmazok. Arad, Josef Vulcan-utca, 7. (436)

RÓVIDARU szakmában jártas kiszolgáló kisasszonyt alkalmazok. Angora-cég. Arad. A városházával szemben. Bej. szám 1873/942. (437)

MELLEG, téli, női és férfi alsj trikó. Angora-cégnél, Arad, a városházával szemben. Bej. szám 1873/1942. (438)

KLUG temetkezési vállalata, Arad, a legelsőban temet. Minden temetkezési cikksaját gyártmánya. Nagy választék. Megrendelés előtt keresse fel cégünket. Bej. szám 1529/936, Cam. de Com., Arad. (439)

KIFOGASTALAN, tiszta gypju, fekete női télikabát, nagy szkunkszgallérral, eladó. Arad, Closea-utca, 14. első emelet, 5. ajtó, délelőtt 11-től 2-ig, délután 4-től 7-ig. (440)

Ernandó tánciskolájában

Ma, november 18-án új, divatos tánc, sztepp- és torna-tanfolyamok kezdődnek. Beiratkozások naponta, este 7-9-ig. Minden csütörtökön és vasárnap táncgyakorló (kötés). Timisoara, I., Tepeş Voda-tér 1. sz.

ELADÓ finom stílyny, télikabát, 43-as felcipő és rézgy. Arad, Miron-utca, 10. szám, balra. (457)

AMERIKAI hangjegyzékrény, zongoraszék, zongoratakaró, zongoralámpa, zenetudományi művek, uriszobás mokettbutorzat, könyvszekrény eladó. Arad, Balasa-u. 180. szám, kora délután. (458)

ELSŐRENDŰ zongora, korszerű angol szerkezettel, eladó. Képen megtekinthető Orbán-cukrászdában. Arad. (459)

IRÓGÉPET vennék jó állapotban. Cimeket Reclamahez, Arad, Eminescu-u. 4. (460)

3 DARAB márványkő és reggelikálya eladó. Arad, Gen. Coanda-utca, 9. (461)

Timisoarai Temesvári **CORSO-MOZI** előadások 3, 5, 7, 9-ko TELEFON: 38-95
Határtalan a közönség izgalma és elragadtatása a **Borzalmak tanyája** finn-orosz képműnk, nagyszerű ujdonságunk láttán.

TÁRKOCSI (stráfkocsi) üzemirő állapotban, 5000 kg. teherképességű, eladó. Simplon Transport. Arad, Avram Iancu-tér 14. (373)

KERESEK körülbelül 200 négyzetméternyi helyiséget. Ajánlatokat címmel Reclamahez, Arad, Eminescu-u. 4. (386)

Jó állapotban levő biliárd szegedi szingerasztal golyóval, dákóval, eladó. Timisoara, Fratelia. X. utca, 90. 9043

KÁPOSZTÁS HORDÓK (keményfából) eladó. Timisoara I., Eugen de Savoyau-utca 20. szám. A portánál.

VENNÉK finom télikabátot, magas alakra 115t. Arad, Virtutea Militara-utca, 4. (462)

TEGLATÖRMELEK elhordható ingyen. Ugyanott napszámot alkalmaznak. Fick, Arad, Baritiu-utca, 14. (463)

ELADÓ korszerű hajlítógé, matrac- és éjjeliszekrényel, 180X280. divatos szőnyeg, kifogástalan, fekete férfi-télikabát, két pár 43-as barna cipő. Timisoara, IV., Bratianu-utca, 7. Földszint, 15. ajtó. (9056)

ELVESZETT Steiner Mór katonai igazolványa. Becsületes megtaláló 500 lej jutalom ellenében hozza el Arad, General Cernat-tér, 11-12. szám alá. (465)

CORSO-MOZI, Arad Távbeszélő 23-54 Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor
Ne mulassa el megélni a filmek csodáját, az eddig megjelent színes filmek közt a legszebbet, amelyet három nap alatt 10.000 ember nézett meg. Kedvezményes jegyek nem érvényesek.
Báró Münchhausen kalandjai
Hans Albers, Ise Werner, Leo Slezak Inreg. Nr. 9616-9139.

30-40 DARAB üres láda és többszáz doboz eladó. Cim: Arena gumipar, Timisoara, a Traian-hiddal szemben. (9047)

ELADÓ fekete, női téli kosztüm, továbbá fekete, női télikabát és 2 éves fiúnak való kabát, valamint férfiöltöny. Cim a timisoarai kiadóban. (8897)

HEGEDŰ, amelyen sokat játszottak, jöhanju olcsón eladó. Timisoara, I., Bogdanestilor-ut, 7. D. u. 1-4-ig. (8964)

ARO-mozi, Arad távbeszélő 24-45 Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor
Kendkívüli sikerrel fut a német filmgjátás remeke, **BENJAMINO GIGLI** legújabb és legsikerültebb műje, Leoncavallo világhírű operája, teljesen új feldolgozásban, pazar kiállításban:
KACAGJ BAJAZZO
Kedvezményes jegyek érvényesek. Inreg. Cam. Com. Nr. 1446-1942.

KOMBINÁLT szobák 75.000 lejtől felfelé, hálszobák 52.000 lejtől, kombinált nagy dígyőkérből való uriszoba, külön íróasztal kapható részletre is Ungor asztalosnál, Timisoara, III., Popa Anca-u., 4. Inreg. Cam. Com. 37292/1940. (8975)

KIFOGASTALAN állapotban levő csikóbunda, magas termetre való, eladó. Timisoara, III., Coroana de Otel-u., 11., 7. ajtó. 8-10 és d. u. 1-3 óra között. (9062)

PÓLYAASZTALT és gyermek részére való rézgyat, használat, de jó állapotban levőt, megvételre keresünk. Timisoara. távbeszélő 42-16. (9065)

SPORTBUNDA, háromgyedés, barna, eladó. Timisoara, III., Virgil Onitiu-u., 11. A bejáratától jobbra, 10-12 óra között. (9057)

ÁLTALÁNOS ügynökség-céghez román társat keresek. Cimeket Reclamahez, Arad, Eminescu-utca, 4. (464)

AJTÓ és ablak tokkal együtt, keretet (ottomán), 5- és 10-kgos mérék, kukoricamor-zsoló, üstház, cim fürdőkád olcsón eladó. Timisoara, IV., Frébi-u., 36. II. em., 25. (4425)

HÁZTARTÁS vezetésére felfogadok megbízható, gyermekszertető nőt. Cim u. timisoarai kiadóban. (9019)

RÖVIDHULLÁM-GÉPET megvételre keresek. Dr. Gutfreund A., Timisoara, IV., I. Ghica-u., 13. Távbeszélő 48-78.

EBEDEL, világos kálószoba, ebédasztal, összecsuikható vasgújtanyoson eladó. Timisoara, Carol-körút, 57., 2. ajtó. (9055)

KOMBINÁLT szobát, korszerűt, faom kivitelben, kifogástalan állapotban levőt, megvételre keresek. Cimeket: „Kifogástalan” jellegére a timisoarai kiadóba kérnek. (9066)

URANIA-filmszínház, Arad Jól fűtött terem. Távbeszélő 12-32 Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor
Ma. Európa legszebb sz nésznőjének **ASSIA NORIS** nak ketős szerepe a **DORA NELSON**

HÁRMAS ablakra való csipkefüggöny, lószőr-matracok, egy gypjupaplan, valamint egy kisebb bútortasztáska eladó. Megtekinthetők délelőtt. Timisoara, I., Regina Maria-körút, 7., 7. ajtó. (9052)

BEJÁRÓNŰT keresek délelőttre, ebédutánig. Timisoara, III., Giurgiu-u., 12. (Felső csengő). (9054)

PEHELYPAPLANT, 1-2 darabot, csak kifogástalan, továbbá 2 darab korszerű fotójt, esetleg egy egész uriszobát keresnek. Timisoara III., Encas-utca. 93. A Lahovary-tér közelében. (9060)

PERZSABUNDA, erős termetre való, eladó. Megtekinthető a déli órákban. Timisoara III., Romulus-utca 11. Alsó csengő kapunál.

ELADÓ az Erzsébetvárosban 1 négy és egy kétszobás családi ház villamos megállónál, valamint 1 háztelek szép helyen. Érdeklődni Timisoara III., 1 Decembrie-utca 43. (9044)

MINDENES szakácsnót és szorgalmas, megbízható szobaleányt felfogadnak. Jó fizetést adnak. Timisoara I., Diaconovici Loga-körút 34. (9022)

FORUM-mozi, Arad távbeszélő 20-10 Előadások 3, 5, 7 és 9 kor. I. reg. Nr. 788-1942.
Ma a II. és az utolsó rész.
Dumas Sándor világhírű regényének filmváltozata.
A főszerepben: **Pierre Richard Wilm, Ermete Zuccani, Michele Alfa.**
Kedvezményes és szabadjegyek nem érvényesek.

ÉJJELI őrnek megbízható, nyugdíjas egyéni alkalmaz a Stiaszny-gyár, Arad, No. 602/F. S. (371)

GYERMEKSZERETŐ mindenest, esetleg egy egyedülálló fiatalabb, szegénysorsu nőt keres keresztény család azonnalra. Timisoara, I., Olimp-u., 13. 2. ajtó.

FIATAL HÁZASPÁR butorozott szobát keres konyha- és fürdőszoba-használatl. Ajánlatokat „Villamostól nem messze” jellegére a timisoarai kiadóba kérnek. (9000)

Levaoló-csizma, 42 es, könnyű, sárga, igen finom kivitelű, és 43-as tisztí bakancsok, ahig használtak eladók. Timisoara, II., Samuil Meiu-utca 7. Po er.

25-ÖS SZÁMŰ, lehetőleg fehér gyermek-hócipót keresek használt vagy új állapotban. Braşov, Regele Caroli-utca, 42. Firma-Sylma. (9103)

IRODAI GYAKORLATTAL tisztviselőnői vagy pénztárnoknői állást keresek. Ajánlatokat „Irodai gyakorlattal” jellegére a timisoarai kiadó továbbít. (9200)

GYERMEKKOCSI, korszerű, világos, olcsón eladó. Hoffmann, Timisoara, II., Mareşal Joffre-u., 15. (4439)

Hallo figyelem!
Lecközzelebb, közkívánatra Timisoara-Temesvárra érkezik a közkedvelt **E. Kratex-cirkusz**
Bővebben a napi újságokban és hirdetésekben.

MINDENES leányt azonnal felfogadnak. Timisoara IV., Ion Ghica-u. 1., II. emelet 7. (5375)

ELVESZETT a mléniumi templom és a Iepure-u., közötti útszakaszon zöld rózi sál. Megtálalója, mivel kedves emlék 1000 lej jutalomért sziveskedjék átadni Tipografia M-nerva-nál, Timisoara, Coroni-tér 2. szám alatt. (9206)

ELADÓK olcsón értékes eredeti festmények és nagyon szép, kombinált szoba, Berger fotójókkal, Timisoara I., Regina Maria-körút, 11, 12. ajtó. Délelőtt 10-12-ig, délután 3-5-ig. (9053)

ELADÓ lendmaszt asztalnemű, 6- és 12-személyes, granadin függöny, két ablakra, kézimunkák, bordó szövetből készült ágyneműk, porcelán-tálak, olcsó evőeszköz, kerékded diófurnirossz asztal. Megtekinthetők délelőtt. Timisoara, I., Buteanu-u., 20. I. em., 6. ajtó. Uj prefektura mögött. (9058)

ANGORA nyulak jutányoson eladók. Timisoara, II., Matasarilor-u., 43. (9061)

Timisoarai Temesvári **THALIA**
Az alvilág angyala
Michel Simon
Michèle Morgan
Magasrendű filmművészet!

SÜRGŐSEN eladó gyermek részére való pad, asztal, 2 szék, továbbá közepetermetre való egyszerű kabát. Timisoara, II., Dorobantilor-u., 6. (9072)

KÖZLEMÉNY AZ ARADI ZSIDÓK RÉSZÉRE
Az aradi hadkiegészítő-parancsnokság közli, hogy a 7. hadtest katonai orvosi bizottsága az aradi hadkiegészítő-parancsnokságnál XI. 19-én, reggel 8 órákor kezdi meg a zsidó beteg férfiak felülvizsgálását és osztályozását. Mind azoknak, akiket november 11, 12, és 13-án felvettek a felülvizsgálandók kimutatásába, a jelzett időben kötelesek a bizottság előtt megjelenni. Akik nem jelentkeznek, azokat egészségesnek minősítik és az érvényben lévő rendelkezések értelmében beosztják őket munkára.